

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧

លិខិតបំបាត់ស្តីពី ការពិភាក្សា

អំពីសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការសហការរបស់ដៃគូអង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងសកម្មភាពសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត

ជូនចំពោះ

សម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

យើងខ្ញុំមកពីគណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល) និងគណៈកម្មាធិការអព្យាក្រឹត្យ យុត្តិធម៌ ដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងត្រឹមត្រូវនៅកម្ពុជា (និកហ្វិច) ដោយមានការគាំទ្រពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀត ចេញលិខិតបំបាត់នេះ ដើម្បីជម្រាបពីគោលបំណងចង់ជួបពិភាក្សាផ្ទាល់ជាមួយសម្តេចក្រឡាហោម ឬតំណាងក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក៏ដើម្បីមានឱកាសបកស្រាយអំពីការយល់ឃើញ ស្តីពីសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់ខ្លួន និងតម្រូវការនៃកិច្ចសហការគ្នារបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចូលរួមក្នុងសកម្មភាពបោះឆ្នោត។ អង្គការខុមហ្វ្រែល និងអង្គការនិកហ្វិច បានស្នើសុំជួបពិភាក្សាជាមួយសម្តេចក្រឡាហោម តាមរយៈលិខិតរួមគ្នាអំពីការបកស្រាយអំពីគោលបំណង និងសកម្មភាពរបស់គម្រោងដែលមានឈ្មោះថា បន្ទប់ស្ថានការណ៍សម្រាប់ការបោះឆ្នោត ដែលចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧។ ក្រោយមួយថ្ងៃ គឺថ្ងៃទី០៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ អង្គការខុមហ្វ្រែល និងអង្គការនិកហ្វិចបានទទួល និងអរគុណលិខិតរបស់សម្តេចក្រឡាហោម ចុះលេខ១០១៥ ស.ជ.ណ និង១០១៦ ស.ជ.ណ នៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីអំពីករណីបន្ទប់ស្ថានការណ៍ ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ឆ្នាំ២០១៧ ដែលធ្វើជូនយើងខ្ញុំ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី យើងខ្ញុំយល់ថា សមាគម និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងជីវភាពសង្គមនយោបាយ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន និងការប្រជុំ ព្រមទាំងការបង្កើតសមាគម និងសិទ្ធិចូលរួមក្នុងអង្គការមហាជនជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្នុងមាត្រា៣៥ មាត្រា៤១ និងមាត្រា៤២ ក៏ដូចជាមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៩ មាត្រា២១ មាត្រា២២ និងមាត្រា២៥ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជារដ្ឋភាគីផងដែរ។ ដោយឡែក មាត្រា២១ នៃច្បាប់ ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចែងថា សមាគម ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលបានចុះបញ្ជី ឬចុះអនុស្សរណៈមាន «សិទ្ធិចុះកិច្ចសន្យាសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូក្នុងការអនុវត្តន៍ គំរោងសកម្មភាព» ស្របតាមច្បាប់ជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោតចែងថា សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងឋានៈជាអ្នកសង្កេតការណ៍ក្នុងដំណើរការបោះឆ្នោត។

ទាក់ទិននឹងការប្រកាន់ជំហរអព្យាក្រឹត្យចំពោះគ្រប់គណបក្សនយោបាយដែលចែងក្នុងមាត្រា២៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការខុមហ្វ្រែល និងអង្គការនិកហ្វិចជាមួយនឹងសមាគម និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល បានដាក់អ្នកសង្កេតការណ៍នៅក្នុងការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៧ ដោយទទួលស្គាល់ដោយគណៈកម្មាធិការ

ជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត(គ.ជ.ប) ដែលមានសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការធ្វើរបាយការណ៍អំពីការរំលោភច្បាប់ បទបញ្ជា នីតិវិធី និងភាពមិនប្រក្រតី យោងតាមក្រមសីលធម៌អ្នកសង្កេតការណ៍ចេញដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត។ ជាការអនុវត្តន៍ យើងខ្ញុំបានធ្វើរបាយការណ៍ការសង្កេត និងចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃការបោះឆ្នោតដែលប្រើវិធីសាស្ត្រ និងនិយាមជាតិ និងអន្តរជាតិ¹ យ៉ាងច្បាស់លាស់ ដោយមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈ ឬបម្រើឲ្យគណបក្សនយោបាយណាមួយឡើយ។ ការវាយតម្លៃត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីស្វែងរកចំណុចវិជ្ជមាន ឬ/និងអវិជ្ជមានលើ០៩កត្តារួមមាន៖ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បោះឆ្នោត ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់គណបក្សនយោបាយ ព្រំប្រទល់មណ្ឌល និងការបែងចែកអាសនៈ ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត្យ តម្លាភាព វិជ្ជាជីវៈនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ការចុះឈ្មោះ និងបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត ការចុះបញ្ជីគណបក្ស និងបេក្ខជនគណបក្សនយោបាយ យុទ្ធនាការយោសនាបោះឆ្នោត ដំណើរការបោះ និងរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងថ្ងៃបោះឆ្នោត និងការដោះស្រាយទំនាស់បោះឆ្នោត។ បន្ថែមលើនេះ អព្យាក្រឹត្យភាព សមាជិកនៃអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកសង្កេតការណ៍ ក៏អនុវត្តគោលការណ៍ស្របតាមច្បាប់ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ដែលមានលក្ខខណ្ឌមិនមែនជាសមាជិក ឬសកម្មជននៃគណបក្សនយោបាយណាមួយឡើយ។

យើងខ្ញុំមានជំនឿថា ការមានឱកាសជួបពិភាក្សាក៏អាចទទួលបានការផ្តល់យោបល់ ឬការណែនាំដោយសម្តេចក្រឡាហោម ឬក្រសួងមហាផ្ទៃក្នុងការលើកស្ទួយ និងការពង្រឹងការគោរពសិទ្ធិស្របច្បាប់ស្តីពីការសហការ និងសំរេបសំរួលរបស់អង្គការសមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងសកម្មភាពសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោតនៅពេលខាងមុខទៀត។

ចម្លងជូន៖ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប)

តំណាងអង្គការខុមហ្វ្រែល និងអង្គការនិកហ៊ិច៖

1.លោក គល់ បញ្ញា	នាយកប្រតិបត្តិ COMFREL	០១២ ៩៤ ២០ ១៧
2.លោក សំ គន្ធាមី	នាយកប្រតិបត្តិ NICFEC	០១២ ៨២ ២២ ៧៣

តំណាងអង្គការគាំទ្រលិខិតចំហ៖

1. លោក យង់ គឹមអេង	នាយកប្រតិបត្តិ PDP-Center	០១៦ ៨២ ៨២ ១១
2. លោក ជាង សុខា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការ YRDP	០១២ ៣៦ ០៤ ៦៤
3. លោកស្រី ចក់ សុភាព	នាយិកាប្រតិបត្តិ CCHR	០១១ ៩៤៣ ២១៣
4. លោកស្រី មី សម្បស្ស	អគ្គលេខាធិការ YCUD	០៨១ ៣២ ៤៦ ៩១
5. លោក ស ម៉ូរ៉ា	ប្រធានសហព័ន្ធ CFSWF	០១៦ ៥២ ៥៧ ៨១
6. លោក ប៉ែន សុមុនី	ប្រធាន CVS	០១២ ៧០ ៨០ ៩៣
7. លោក សៀង សារឿន	នាយកប្រតិបត្តិ CCC	០១៦ ៩០ ០៥ ០៣
8. លោក ស៊ីង សែនករុណា	មន្ត្រីស៊ើបអង្កេតជាន់ខ្ពស់ ADHOC	០៨៩ ៦៦ ៦៣ ១២
9. លោក ឱម សារ៉ាត	នាយកប្រតិបត្តិ FACT	០១២ ៨៥ ៨៤ ២០

¹ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សេចក្តីប្រកាសជាសកលរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីអំពីកម្ពុជា ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅនៃគ.ជ.ប ច្បាប់បោះឆ្នោតសេច ប្រកាស ស្តីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅទីក្រុងបាងកក សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌របស់សហភាពអន្តរសភា(IPU) សន្ទស្សនៃការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅទីក្រុងឌីលី ប្រទេសទីម័រខាងកើត សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសកលសម្រាប់អ្នកសង្កេតការណ៍ជាតិ (DOGP) និងក្រមសីលធម៌របស់អ្នកសង្កេតការណ៍។

10. លោក អ៊ឹម សុផី	នាយកប្រតិបត្តិ YCC	០៧៧ ៧២ ៣២ ៦៧
11. លោក សន ជ័យ	នាយកប្រតិបត្តិ ANSA	០១២ ៤៤ ៥៦ ៤២
12. លោក ង៉ាច សាមីន	ប្រធាន CIYA	០៩៩ ៩៤ ៨៤ ៧៧
13. លោក ឡុង ខែត	នាយកប្រតិបត្តិ YFP	០១២ ៤០ ២៨ ៨០
14. លោក សៅ កុសល	ប្រធានកម្មវិធីបច្ចេកទេស STT	០១៧ ៥៥ ៥៨ ៨៧
15. លោក មឿន តុលា	នាយកប្រតិបត្តិ Central	០៩៣ ៥៥ ៦៦ ៤៣
16. លោក ថេង សារឿន	អគ្គលេខាធិការ CCFC	០៧៨ ២២ ៥០ ៨៨
17. លោក ប៉ា ងួនឡុង	នាយកប្រតិបត្តិ CCIM	០៦០ ៤០ ៩៩ ៩៩
18. លោក ទឹម ម៉ាឡៃ	ប្រធាន CYN	០១៧ ៩៩ ០៦ ៩០
19. លោក សៀ ភារម្យ	នាយកប្រតិបត្តិ HRTF	០១២ ៨៥ ២៣ ២៥
20. លោក វ៉ន ពៅ	ប្រធានសមាគម IDEA	០៩៣ ៦២ ៩២ ៩៨
21. លោក អាត់ ធន់	ប្រធាន C.CAWDU	០១២ ៩៩ ៨៩ ០៦
22. លោក ថាវ គឹមសាន	នាយកប្រតិបត្តិ LICADHO	០១២ ៨០ ៧៧ ៦៣